

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๖/ว ๕๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

เรื่อง การทบทวนระบบบริหารจัดการนมโรงเรียน

เรียน รอง-นรม., รัฐ-นร., กระทรวง กรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๑.๓/๒๙๖๙
ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

เดิมคณะรัฐมนตรีได้มีมติ (๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒) เห็นชอบในหลักการแนวทางการทบทวนระบบบริหารจัดการนมโรงเรียนตามมติคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม ครั้งที่ ๘/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๒ และครั้งที่ ๙/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ ส่วนการให้ทุกหน่วยงานที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลเพื่อจัดซื้ออาหารเสริมนมโรงเรียน จัดซื้อจากองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ โดยวิธีกรณีพิเศษนั้น ให้คณะกรรมการพิจารณาสิทธิพิเศษของหน่วยงานและรัฐวิสาหกิจตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๒ [เรื่อง คณะกรรมการต่าง ๆ ที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง (กระทรวงการคลัง)] รับไปพิจารณาประเด็นดังกล่าว แล้วดำเนินการต่อไปได้ ทั้งนี้ ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับความเห็นของกระทรวงพาณิชย์ สำนักงบประมาณและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ไปพิจารณาดำเนินการด้วย

กระทรวงการคลังได้เสนอเรื่อง การทบทวนระบบบริหารจัดการนมโรงเรียน มาเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบแล้วเมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอได้โปรดแจ้งให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐในกำกับดูแลทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรชัย ภูประเสริฐ)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๒๘

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๖๕ www.cabinet.thaigov.go.th

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๐๔๒๑.๓/๒๕๕๓

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

เรื่อง การทบทวนระบบบริหารจัดการนมโรงเรียน

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการฯ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๒๓๖๐๔ ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๒

๑. ความเป็นมา

ตามที่คณะกรรมการฯ ได้มีมติ เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ แจ้งตามนัยหนังสือที่อ้างถึง เห็นชอบในหลักการแนวทางการทบทวนระบบบริหารจัดการนมโรงเรียนตามมติคณะกรรมการโคนม และผลิตภัณฑ์นม ครั้งที่ ๘/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๒ และ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ ส่วนการให้ทุกหน่วยงานที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลเพื่อจัดซื้ออาหารเสริม (นม) โรงเรียน จัดซื้อจากองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ โดยวิธีกรณีพิเศษ นั้น ให้คณะกรรมการพิจารณาสิทธิพิเศษของหน่วยงาน และรัฐวิสาหกิจรับไปพิจารณาประเด็นดังกล่าว แล้วดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับความเห็นของกระทรวงพาณิชย์ สำนักงบประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปพิจารณาดำเนินการด้วย

๒. การดำเนินการ

คณะกรรมการพิจารณาสิทธิพิเศษของหน่วยงานและรัฐวิสาหกิจ ได้พิจารณาแนวทางการทบทวนระบบบริหารจัดการนมโรงเรียน ในประเด็นที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอให้ทุกหน่วยงานที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลเพื่อจัดซื้ออาหารเสริม (นม) โรงเรียน จัดซื้อจาก อ.ส.ค. ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ โดยวิธีกรณีพิเศษ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๓ แล้ว มีความเห็นดังนี้

๒.๑ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๘๔ บัญญัติว่า “รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายเศรษฐกิจ ดังต่อไปนี้ (๑) สนับสนุนเศรษฐกิจแบบเสรีและเป็นธรรม โดยอาศัยกลไกตลาด และสนับสนุนให้มีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยต้องยกเลิกและละเว้นการตรากฎหมาย

/และ...

และกฎเกณฑ์ที่ควบคุมธุรกิจ ซึ่งมีบทบัญญัติที่ไม่สอดคล้องกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจและต้องไม่ประกอบกิจการที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่ มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการจัดให้มีสาธารณูปโภค” จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญข้างต้น รัฐจึงไม่มีนโยบายที่จะให้สิทธิพิเศษแก่หน่วยงานใดๆ เพิ่มเติมอีก เว้นแต่ จะอยู่ในข่ายเข้าข่ายยกเว้นดังกล่าว

๒.๒ เมื่อพิจารณาข้อเสนอของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติ ให้ทุกหน่วยงานซึ่งได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลเพื่อจัดซื้ออาหารเสริม (นม) โรงเรียน จัดซื้อจาก อ.ส.ค. ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ โดยวิธีกรณีพิเศษ เห็นว่า การขอรับสิทธิพิเศษดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของแนวทางการทบทวนระบบบริหารจัดการนมโรงเรียน ที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ เห็นชอบในหลักการตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอแล้ว ซึ่งแนวทางการทบทวนระบบบริหารจัดการนมโรงเรียนดังกล่าว มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียนทั้งระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาคุณภาพนมโรงเรียน เนื่องจากโครงการดังกล่าวเป็นโครงการรัฐสวัสดิการที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาขาดสารอาหารและภาวะทุพโภชนาการในเด็ก ซึ่งองค์การอาหารและเกษตรกรรม (Food and Agriculture Organization : F.A.O.) ได้แนะนำให้เด็กได้ดื่มนม ซึ่งเป็นอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง อันจะส่งผลต่อพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กเป็นไปอย่างเต็มศักยภาพ โดยมุ่งส่งเสริมให้นักเรียนได้ดื่มนมที่มีคุณภาพที่ผลิตจากนมโคสดแท้ซึ่งผลิตได้ในประเทศ แต่เนื่องจากระบบบริหารจัดการนมโรงเรียนตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๒ เป็นการแข่งขันโดยเสรี ไม่มีการกำหนดเขตพื้นที่จำหน่าย จึงประสบปัญหาผู้ประกอบการนมโรงเรียนน่านมผงมาผสมผลิตเป็นนมโรงเรียน เพื่อให้มีต้นทุนต่ำกว่าการใช้นมโคสดแท้ ซึ่งปัจจุบัน ยังไม่มีวิธีการตรวจพิสูจน์การปลอมปนดังกล่าวได้ และโดยที่ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ รัฐได้สนับสนุนงบประมาณนมโรงเรียนเพิ่มขึ้นกว่า ๑๔,๐๐๐ ล้านบาท โดยขยายการดื่มนมถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ - ๖ และโรงเรียนเอกชนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่ได้รับงบประมาณด้วย ซึ่งมีผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการนมโรงเรียนในปัจจุบันตาม MOU ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๓ จำนวน ๖๘ ราย การให้ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการนมโรงเรียนจำหน่ายนมในระบบการแข่งขันโดยเสรี หากไม่สามารถแข่งขันหรือจำหน่ายได้ ก็จะทำให้ผู้ประกอบการปลอมปนนมผงหรือน้ำเพื่อลดต้นทุน หรือปฏิเสธการรับซื้อน้ำนมดิบ และส่งผลให้ระบบบริหารจัดการนมโรงเรียนตามแนวทางใหม่ ไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้

นอกจากนี้ แม้ว่าการขอรับสิทธิพิเศษตามแนวทางการทบทวนระบบบริหารจัดการ จะกำหนดให้ทุกหน่วยงานที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลเพื่อจัดซื้ออาหารเสริม (นม) โรงเรียน จัดซื้อจาก

อ.ส.ค. โดยวิธีกรณีพิเศษ แต่ในการดำเนินการ อ.ส.ค. จะเป็นผู้สัญญาซื้อขายกับผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าวทุกราย เพื่อจำหน่ายนมโรงเรียนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยจัดซื้อซึ่งบทบาทหน้าที่ดังกล่าวของ อ.ส.ค. จะดำเนินการเป็น ๒ ส่วน คือ อ.ส.ค. ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการนมโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรปริมาณน้ำนมดิบ ปริมาณการจำหน่าย และพื้นที่การจำหน่ายนมโรงเรียนให้กับผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ ตลอดจนกำกับดูแลและรับรองคุณภาพน้ำนมดิบและนมพร้อมดื่ม และอีกหน้าที่หนึ่ง คือ อ.ส.ค. เป็นหนึ่งในผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ เช่นเดียวกับผู้ประกอบการอื่นที่ต้องทำตามมติคณะกรรมการกลางที่จัดสรรสิทธิการจำหน่ายนมโรงเรียนตามหลักเกณฑ์ การได้รับสิทธิพิเศษดังกล่าวจึงก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมโดยนักเรียนได้ดื่มนมที่มีคุณภาพ ผลิตจากนมโคสดแท้ภายในประเทศซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานขององค์การอาหารและยาและไม่มีนมผงหรือวัตถุอื่นเจือปน ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการนมโรงเรียนสามารถรับซื้อน้ำนมดิบตาม MOU ที่ได้จัดทำไว้ รวมทั้งน้ำนมดิบส่วนเกินที่ยังไม่มีผู้ประกอบการรับซื้อในปัจจุบัน จำนวน ๑๑๗.๓๐ ตันต่อวัน ซึ่งจะส่งผลให้ระบบบริหารจัดการนมโรงเรียนตามแนวทางใหม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เป็นการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเลี้ยงโคนมซึ่งเป็นอาชีพพระราชทาน ให้สามารถจำหน่ายน้ำนมดิบได้ในราคาและปริมาณตามที่ได้ทำ MOU ไว้อีกทางหนึ่ง ทั้งยังประหยัดต้นทุนจากการจัดการด้าน โลจิสติกส์และการบริหารการชำระเงินค่านมโรงเรียนที่รวดเร็วขึ้น ทั้งนี้ แนวทางดังกล่าวจะไม่ส่งผลกระทบต่อราคาผลิตภัณฑ์นมตามกลไกตลาด เนื่องจากได้แยกส่วน MOU นมพาณิชย์และนมโรงเรียนไว้อย่างชัดเจนแล้ว ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงถือได้ว่าเป็นกรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้กลไกของรัฐเพื่อเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหานมโรงเรียนทั้งระบบ และเพื่อรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งมีได้เป็นการขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญตามนัยข้างต้นแต่อย่างใด ดังนั้น จึงเห็นควรให้ทุกหน่วยงานซึ่งได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลเพื่อจัดซื้ออาหารเสริม (นม) โรงเรียน จัดซื้อจาก อ.ส.ค. โดยวิธีกรณีพิเศษ หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีวิธีการทำนองเดียวกันได้ ตามนัยระเบียบว่าด้วยพัสดุที่หน่วยงานนั้นๆ ถือปฏิบัติ ทั้งนี้ ให้ อ.ส.ค. ได้รับสิทธิพิเศษดังกล่าวไม่เกินสิ้นเดือนกันยายน ๒๕๕๖

อนึ่ง เนื่องจากแนวทางการทบทวนระบบบริหารจัดการนมโรงเรียนตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ จะทำให้การบริหารจัดการนมโรงเรียนมีศักยภาพมากยิ่งขึ้นทั้งในด้านการบริหารวัตถุดิบ (น้ำนมดิบ) กระบวนการผลิต การขนส่ง การประชาสัมพันธ์ ตลอดจนการจัดจำหน่าย ซึ่งจะส่งผลให้ต้นทุนการผลิตนมโรงเรียนลดลง จึงสมควรให้คณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นมพิจารณาทบทวนราคากลางนมโรงเรียนที่จำหน่ายในอนาคตให้มีความเหมาะสม และพิจารณา

/เปิด...

เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการรายอื่นสามารถเข้าร่วมโครงการได้อย่างเป็นธรรม รวมทั้งจัดให้มีกระบวนการตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานโครงการดังกล่าวเป็นระยะ เพื่อให้ทราบผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน พร้อมทั้งส่งรายงานผลการประเมินเป็นรายปีให้คณะกรรมการพิจารณาสิทธิพิเศษฯ ทราบด้วย

๓. ประเด็นเสนอคณะรัฐมนตรี

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว เห็นชอบด้วยกับมติของคณะกรรมการพิจารณาสิทธิพิเศษของหน่วยงานและรัฐวิสาหกิจ ตามนัยข้อ ๒ ข้างต้น ดังนั้น จึงเห็นสมควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ พร้อมทั้งแจ้งเวียนมติคณะรัฐมนตรีให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายกรณ์ จาติกวณิช)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง

สำนักมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

กลุ่มงานระเบียบว่าด้วยการพัสดุ

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๗๓ ๕๐๒๔ ต่อ ๔๕๕๑

โทรสาร ๐ ๒๒๗๑ ๑๔๗๓